

Enkeltmandsprojekter og særforanstaltninger under rammeaftalen i Syddanmark i 2010 og 2011

Indhold

1. Udviklingen i enkeltmandsprojekter og særforanstaltninger under rammeaftalen i Syddanmark fra 2010 til 2011	2
1.1 Udviklingen i omkostningerne fra 2010 til 2011.....	2
1.2 Udviklingen i antallet og typen af særydelser fra 2010 til 2011	3
2. Enkeltmandsprojekter og særforanstaltninger under rammeaftalen i Syddanmark i 2010	5
2.1. Opsummering af analysens konklusioner.....	5
2.2. Antal særforanstaltninger og enkeltmandprojekter fordelt på udbyder og målgruppe.....	5
2.3. Gennemsnitstakst, varighed og omkostning per år opdelt på målgruppe.....	10
2.4. Særydelser med en årlig omkostning over 3 mio. kr.	12
3. Enkeltmandsprojekter og særforanstaltninger under rammeaftalen i Syddanmark i 2011	14
3.1. Opsummering af analysens konklusioner.....	14
3.2. Antal særforanstaltninger og enkeltmandprojekter fordelt på udbyder og målgruppe.....	15
3.3. Gennemsnitstakst, varighed og omkostning per år opdelt på målgruppe.....	20
3.4. Særydelser med en samlet omkostning over 3 mio. kr.	22

1. Udviklingen i enkeltmandsprojekter og særforanstaltninger under rammeaftalen i Syddanmark fra 2010 til 2011

1.1 Udviklingen i omkostningerne fra 2010 til 2011

- De samlede omkostninger var i 2011 ca. 334,4 mio. kr. fordelt på 253.6 mio. til særforanstaltninger og 80.8 mio. kr. til enkeltmandsprojekter.
- De samlede omkostninger var i 2010 ca. 290.7 mio. kr. fordelt på 214.6 mio. kr. til særforanstaltninger og 76.2 mio. kr. til enkeltmandsprojekter. Korrigeres dette beløb med KLs løn- og prisfremskrivningsprocent er det samlede beløb ca. 293,4 mio. kr.
- Omkostningerne er således fra 2010 til 2011 steget med ca. 41 mio (korrigeret for løn-og prisstigninger), hvilket svarer til en stigning på 14 %, se tabel 1.1.

Tabel 1.1: Udvikling i omkostninger til særydelser fra 2010 til 2011 fordelt på udbydere

	2010	2010 (løn og prisfremskrevet med 0,9%)	2011	Udvikling i procent
Syddanmark	290.777.463,00	293.394.460,17	334.408.622,00	14%
Assens	5.403.113,00	5.451.741,02	5.170.885,00	-5%
Billund	3.244.850,00	3.274.053,65	4.292.441,00	31%
Esbjerg	35.075.074,00	35.390.749,67	46.419.787,00	31%
Fredericia	2.480.854,00	2.503.181,69	3.058.700,00	22%
Faaborg – Midtfyn	7.882.327,00	7.953.267,94	5.242.634,00	-34% ¹
Haderslev	*----	*----	584.929,00	*---- ²
Kolding	4.932.513,00	4.976.905,62	10.195.851,00	105% ³
Odense	21.399.758,00	21.592.355,82	21.470.210,00	-1%
Region Sydd	135.876.882,00	137.099.773,94	142.341.531,00	4%
Svendborg	9.561.540,00	9.647.593,86	9.430.383,00	-2%
Sønderborg	10.685.974,00	10.782.147,77	10.649.066,00	-1%

¹ Faaborg- Midtfyn Kommune: 2 af de 3 hjerneskadede stopper i 2010. Den tredje var i 2010 registeret som § 108 og er derfor med på listen i 2010. Det er § 85 støtte han får i 2011, så han er ikke med på listen for 2011.

² Haderslev Kommune: Haderslev Kommune har ikke udbudt særydelser i 2010, men har i 2011 en enkelt foranstaltning som er iværksat 1.11.2011

³ Kolding Kommune: Grunden til at særydelserne er steget i Kolding Kommune fra 2010 til 2011 skyldes, at Kolding Kommune har overtaget institutionen Trindvold pr. 01.01.2011.

Tønder	13.209.564,00	13.328.450,08	7.298.254,00	-45%
Varde	4.270.135,00	4.308.566,22	6.827.346,00	58%
Vejen	2.854.300,00	2.879.988,70	3.161.630,00	10%
Vejle	31.800.579,00	32.086.784,21	52.048.630,00	62%
Aabenraa	2.100.000,00	2.118.900,00	6.216.345,00	193%

Andre økonomiske måltal fra 2010 til 2011⁴

- Budgetudviklingen var fra 2010 til 2011 på -5,1 % (inklusive reguleringer) hvilket svarer til et fald på 174 mio. kr. I samme periode faldt normeringen med 2,9 %.
- Taksterne faldt fra 2010 – 2011 med 1 % inklusive reguleringer⁵
- Taksterne faldt fra 2010 – 2011 med 1,89 % eksklusiv reguleringer⁶

1.2 Udviklingen i antallet og typen af særydelser fra 2010 til 2011

- Antallet af særydelser er steget fra 180,9 helårspladser i 2010 til 229,7 helårspladser i 2011
- Den gennemsnitlige varighed er faldet fra 268 dage i 2010 til 240 dage i 2011
- Målgruppen ”Udviklingshæmmede”s andel er faldet fra 52 % af helårspladserne i 2010 til 48 % af helårspladserne i 2011
- Der ses en procentvis stor tilgang af ydelser for følgende målgrupper:
  - Socialt truede (adfærdsvanskelige) børn og unge er steget fra 7,2 helårspladser i 2010 til 14,8 helårspladser i 2011
  - Voksne med fysiske eller psykiske handicap der modtager undervisning på lands- og landsdelsdækkende undervisningsinstitutioner er steget fra 19,6 helårspladser i 2010 til 32,2 helårspladser i 2011
  - Sindslidende er steget fra 16,6 helårspladser i 2010 til 23 helårspladser i 2011

⁴ Kilde: ”Analyse af udviklingen af takster og normeringer 2010 – 2011 for rammeaftalens område”

⁵ I analysen udviklingen i taksterne fra 2010 – 2011 indgår 93 % af alle indberettede ydelser

⁶ I analysen udviklingen i taksterne fra 2010 – 2011 indgår 93 % af alle indberettede ydelser

- Gennemsnitstaksten for målgruppen ”Socialt truede (adfærdsvanskelige) børn og unge” er steget markant. På døgntilbuddene er gennemsnitstaksten steget fra 7690 kr. i 2010 til 11.939 kr. i 2011. På dagtilbuddene er gennemsnitstaksten steget fra 1807 kr. i 2010 til 6.893 kr. i 2011.
- Særydelsernes varighed er for døgntilbud faldet fra 73 % i 2010 til 65 % i 2011.
- Særydelsernes varighed er for dagtilbud faldet fra 74 % i 2010 til 67 % i 2011.

2. Enkeltmandsprojekter og særforanstaltninger under rammeaftalen i Syddanmark i 2010

2.1. Opsummering af analysens konklusioner

Følgende er en analyse af samtlige enkeltmandsprojekter og særforanstaltninger (herefter: særydelser), der har eksisteret i Syddanmark under rammeaftalen i 2010.

- Der har i 2010 været 151,7 helårspladser for særforanstaltningerne og 29,2 helårspladser for enkeltmandsprojekterne. Det svarer til ca. 2 % af det samlede pladstal indenfor rammeaftalen. Der har været 208 særforanstaltninger og 38 enkeltmandsprojekter.
- Fire udbydere står for 75 % af ydelserne opgjort i helårspladser. Disse er Region Syddanmark, Esbjerg, Vejle og Odense
- Særydelsernes gennemsnitlige varighed i 2010 er 268,4 dage svarende til lige knap 9 måneder.
- De samlede omkostninger til særforanstaltninger (inkl. den ordinære grundtakst) og enkeltmandsprojekter i 2010 var i alt 290.777.463 kr. svarende til ca. 9 % af de samlede budgetterede omkostninger på rammeaftaleområdet.
- Målgruppen udviklingshæmmede står for 52 % af helårspladserne og 50 % af omkostningerne
- Der har i 2010 været 5 særforanstaltninger og 10 enkeltmandsprojekter med en årlig omkostning over 3 mio. kr., disse svarer til 14,32 helårspladser

Analysen omhandler de særydelser, der er udbudt i Syddanmark. Nogle af særydelserne i analysen kan således være købt af kommuner fra andre steder i landet, ligesom de syddanske kommuner kan have købt særydelser af udbydere udenfor Syddanmark.

Dataindsamlingen har givet indtryk af, at der benyttes forskellige definitioner på særforanstaltninger og enkeltmandsprojekter hos de forskellige udbydere. De enkelte udbyderes egen angivelse af om en særydelse er en særforanstaltning eller et enkeltmandsprojekt er benyttet.

2.2. Antal særforanstaltninger og enkeltmandprojekter fordelt på udbyder og målgruppe

Alle kommuner samt regionen i Syddanmark har indberettet hvilke særydelser, der har eksisteret i 2010 under rammeaftalen. Ud af de 22 kommuner er der 8 kommuner, der ikke har udbudt særydelser i 2010.

Fanø Kommune, Haderslev Kommune, Kerteminde Kommune, Langeland Kommune, Middelfart Kommune, Nyborg Kommune, Nordfyns Kommune og Ærø Kommune har ikke udbudt særydelser i 2010.

Der er således indberetninger fra: Assens Kommune, Billund Kommune, Esbjerg Kommune, Fredericia Kommune, Faaborg- Midtfyn Kommune, Kolding Kommune, Odense Kommune, Region Syddanmark, Svendborg Kommune, Sønderborg Kommune, Tønder Kommune, Varde Kommune, Vejen Kommune, Vejle Kommune og Aabenraa Kommune.

Der har i alt været udbudt 208 særforanstaltninger og 38 enkeltmandsprojekter i løbet af 2010.⁷ Heraf er de 199 på døgntilbud og de 47 på dagtilbud. Region Syddanmark er den udbyder, der har haft flest særydelser i 2010. Her har været 109 særforanstaltninger og 16 enkeltmandsprojekter svarende til 51 % af det samlede antal særydelser. Herefter er de udbydere med flest særydelser Esbjerg med 11 %, Vejle med 11 % og Odense med 7 % af særydelserne.

Særydelserne er fordelt på 9 målgrupper, som vist i tabel 1. Langt den største målgruppe indenfor særydelserne er udviklingshæmmede. 124 af de 246 særydelser er til denne gruppe, hvilket svarer til 50 % af særforanstaltningerne og 53 % af enkeltmandsprojekterne. Tabel 2.1 viser, hvordan antallet af særforanstaltninger og enkeltmandsprojekter er fordelt mellem udbydere og målgrupper.

---

⁷ Hvis en særydelses takst er ændret én gang i løbet af året ved en genforhandling, vil den tælle som to ydelser i denne opgørelse.

Tabel 2.1: Antal særydelser i 2010 fordelt på udbyder og målgruppe

Antal særydelser i 2010 T: Total S: Særforanstaltning E: Enkeltmandsprojekt	I alt			Udviklingshæmmede			Senhjerneskadede			Personer med udviklingsforstyrrelser			Sindslidende			Handicappede børn og unge			Socialt truede (adfærdsvanskelige) børn og unge			Fysisk handicappede			Voksne med fysiske eller psykiske handicap der modtager undervisning *			Personer med fysiske eller psykiske handicap, som har tale-, høre- eller synsvanskeligheder		
	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E
I alt	246	208	38	124	104	20	18	18	0	13	13	-	24	19	5	19	14	5	18	12	6	5	4	1	23	22	1	2	2	-
Assens	3	3	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Billund	3	-	3	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Esbjerg	26	18	8	22	17	5	-	-	-	-	-	-	3	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredericia	2	2	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Faaborg- Midtfyn	11	11	-	7	7	-	3	3	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolding	5	4	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	4	1	-	-	-	-	-	-
Odense	17	16	1	10	10	-	-	-	-	5	5	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Region Sydd.	125	109	16	61	56	5	12	12	-	8	8	-	10	10	-	16	11	5	18	12	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svendborg	7	7	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sønderborg	5	4	1	2	1	1	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tønder	9	6	3	5	2	3	-	-	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varde	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vejen	4	1	3	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vejle	26	24	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	22	1	2	2	-
Aabenraa	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* på lands- og landsdelsdækkende undervisningsinstitutioner i henhold til Lov om specialundervisning for voksne

Varigheden i 2010 af særydelserne varierer fra 1 dag til hele året, med en gennemsnitsvarighed på 268,4 dage svarende til lige knap 9 måneder. Nedenfor er antallet af særydelser opgjort i helårspladser. Tabellen er bygget op ligesom den ovenfor.

Tabel 2.2: Antal særydelser i 2010 fordelt på udbyder og målgruppe i helårspladser

Antal særydelser i 2010 i helårspladser T: Total S: Særforanstaltning E: Enkeltmandsprojekt	I alt			Udviklingshæmmede			Senhjerneskadede			Personer med udviklingsforstyrrelser			Sindslidende			Handicappede børn og unge			Socialt truede (adfærdsvanskelige) børn og unge			Fysisk handicappede			Voksne med fysiske eller psykiske handicap der modtager undervisning *			Personer med fysiske eller psykiske handicap, som har tale-, høre- eller synsvanskeligheder		
	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E
I alt	180,9	151,7	29,2	94,6	77,7	16,9	15,2	15,2	-	12,7	12,7	-	16,6	12,5	4,1	10,0	7,2	2,8	7,2	3,8	3,4	3,0	2,0	1,0	19,6	18,6	0,9	2,0	2,0	-
Assens	3,0	3,0	-	3,0	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Billund	3,0	-	3,0	3,0	-	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Esbjerg	20,0	13,9	6,0	17,7	13,8	3,9	-	-	-	-	-	-	2,1	-	2,1	0,2	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredericia	1,2	1,2	-	1,2	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Faaborg- Midtfyn	8,3	8,3	-	6,2	6,2	-	1,5	1,5	-	-	-	-	0,7	0,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolding	3,0	2,0	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,0	2,0	1,0	-	-	-	-	-	-
Odense	16,7	15,7	1,0	9,7	9,7	-	-	-	-	5,0	5,0	-	2,0	1,0	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Region Sydd.	76,4	67,3	9,2	38,1	35,0	3,0	10,7	10,7	-	7,7	7,7	-	4,9	4,9	-	7,9	5,1	2,8	7,2	3,8	3,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svendborg	7,0	7,0	-	4,0	4,0	-	-	-	-	-	-	-	3,0	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sønderborg	5,0	4,0	1,0	2,0	1,0	1,0	3,0	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tønder	7,7	4,7	3,0	4,8	1,8	3,0	-	-	-	-	-	-	2,9	2,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varde	2,0	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,0	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vejen	4,0	1,0	3,0	4,0	1,0	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vejle	22,6	20,6	1,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,0	-	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19,6	18,6	0,9	2,0	2,0	-
Aabenraa	1,0	1,0	-	1,0	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* på lands- og landsdelsdækkende undervisningsinstitutioner i henhold til Lov om specialundervisning for voksne

Tabel 2.2 viser, at de 246 særydelser svarer til 180,9 helårspladser, heraf er 145,9 døgnpladser mens 35 er dagpladser. De 208 særforanstaltninger svarer til 151,7 helårspladser og de 38 enkeltmandsprojekter svarer til 29,2 helårspladser. Fordelingen mellem særforanstaltninger og enkeltmandsprojekter er således stort set identisk uanset om særydelserne opgøres i antal ydelser eller i helårspladser.

Udviklingshæmmede udgør også i helårspladser langt den største målgruppe, og fordelingen er stort set identisk med fordelingen opgjort i antal ydelser. Andelen af særydelser til denne målgruppe er fra tabel 2.1 til tabel 2.2 steget fra 50 % til 52 %. Der er størst forskel mellem opgørelsen i antal særydelser og opgørelsen i helårspladser blandt særydelserne til socialt truede børn og unge. Her har der i alt været 18 særydelser i 2010, men det svarer kun til 7,2 helårspladser. Varigheden for disse ydelser er væsentlig kortere end for gennemsnittet. Ovenstående viser, at Region Syddanmark, Esbjerg, Vejle og Odense udbød størstedelen af det samlede antal særydelser i helårspladser 2010.

I tabel 2.3 ses udbydernes andel af særydelserne i helårspladser set i forhold til det samlede antal pladser indenfor rammeaftalens område.

Tabel 2.3: Udbydernes andel af særydelserne i helårspladser set i forhold til det samlede antal pladser indenfor rammeaftalens område

2010	Særydelser i helårspladser	Alle pladser (inkl. ordinære) ⁸	Andelen af det samlede antal særydelser i helårspladser	Andelen af de samlede antal pladser (inkl. ordinære).	Særydelsernes andel af det samlede antal pladser (inkl. ordinære)
I alt for de 15 udbydere	180,9	9090,1	100,0%	100,0%	2,0%
Assens	3	283	1,7%	3,1%	1,1%
Billund	3	134	1,7%	1,5%	2,2%
Esbjerg	20	1310	11,1%	14,4%	1,5%
Fredericia	1,2	381	0,7%	4,2%	0,3%
Faaborg- Midtfyn	8,3	278,1	4,6%	3,1%	3,0%
Kolding	3	464	1,7%	5,1%	0,6%
Odense	16,7	1820,5	9,2%	20,0%	0,9%
Region Sydd.	76,4	1297,5	42,2%	14,3%	5,9%
Svendborg	7	576	3,9%	6,3%	1,2%
Sønderborg	5	321	2,8%	3,5%	1,6%
Tønder	7,7	398	4,3%	4,4%	1,9%
Varde	2	196,5	1,1%	2,2%	1,0%
Vejen	4	119	2,2%	1,3%	3,4%
Vejle	22,6	1224	12,5%	13,5%	1,8%
Aabenraa	1	287,5	0,6%	3,2%	0,3%

⁸ Kilde: "Analyse af udviklingen af takster og normeringer 2010 – 2011 for rammeaftalens område". Der blev i 2010 alt udbudt 9754,6 pladser inklusiv pladser i Haderslev Kommune (255,0), Langeland Kommune (31,0), Middelfart Kommune (254,5), Nordfyn Kommune (28,0) Nyborg Kommune (80,0) og Ærø Kommune (16,0)

Tabel 2.2 samt tabel 2.3 viser det samme generelle billede med Region Syddanmark som den største udbyder efterfulgt af Vejle, Esbjerg og Odense. Region Syddanmarks andel af særydelserne er faldet fra en andel på 51 % ved opgørelse af antal pladser (tabel 1) til en andel på 42 % ved opgørelse af helårspladser (tabel 2.2 og tabel 2.3). Tabel 2.3 viser, at de udbudte særydelser for de 15 udbydere svarer til 2 % af det samlede pladstal indenfor rammeaftalen. Hvis der ses på alle udbudte pladser i Syddanmark inklusiv de ordinære pladser der udbydes af de 6 kommuner, der ikke udbyder særydelser, svarer særydelserne til 1,9 % af det samlede pladstal indenfor rammeaftalen.

2.3. Gennemsnitstakst, varighed og omkostning per år opdelt på målgruppe

I tabel 2.4 er en oversigt opdelt på målgrupper over antallet af særydelser, deres gennemsnitlige varighed, antallet opgjort i helårspladser, gennemsnitstaksten samt omkostningerne til målgruppen per år. Oversigten er opdelt på døgn- og dagtilbud. Øverst er en sum for samtlige særydelser samt summer for særforanstaltninger og enkeltmandsprojekter.

Tabel 2.4: Særydelser i 2010 opdelt på døgntilbud og dagtilbud.

2010	Døgntilbud					Dagtilbud				
	Antal	Varighed af året i pct.	Helårspladser	Gennemsnitstakst	Omk. Pr. år	Antal	Varighed af året i pct.	Helårspladser	Gennemsnitstakst	Omk. Pr. år
Særydelser i alt	199	73%	145,9	5.331	273.408.302	47	74%	35,0	1.387	17.369.161
Særforanstaltninger	163	72%	117,7	4.876	197.474.698	45	76%	34,0	1.420	17.090.855
Enkeltmandsforanstaltninger	36	78%	28,2	7.389	75.933.604	2	50%	1,0	651	278.306
Udviklingshæmmede	94	77%	72,1	5.587	135.444.270	30	75%	22,5	1.191	9.723.659
Sindslidende	23	68%	15,6	4.967	29.374.073	1	100%	1,0	761	277.765
Senhjerneskedede	15	87%	13,0	5.052	24.419.992	3	72%	2,2	1.795	1.455.961
Socialt truede (adfærdsvanskelige) børn og unge	14	42%	5,9	7.690	17.326.193	4	33%	1,3	1.807	849.110
Handicappede børn og unge	17	53%	9,0	4.899	17.567.095	2	50%	1,0	2.215	808.354
Personer med udviklingsforstyrrelser	10	97%	9,7	5.318	19.096.669	3	100%	3,0	1.767	1.934.500
Fysisk handicappede	5	60%	3,0	4.558	4.932.513	-	-	-	-	-
Personer med fysiske eller psykiske handicap, som har tale-, høre- eller synsvanskeligheder, der modtager undervisning *	2	100%	2,0	3.521	2.570.330	-	-	-	-	-
Voksne med fysiske eller psykiske handicap der modtager undervisning*	19	82%	15,6	3.775	22.677.167	4	100%	4,0	1.589	2.319.812

* på lands- og landsdelsdækkende undervisningsinstitutioner i henhold til Lov om specialundervisning for voksne

Den samlede gennemsnitstakst på døgntilbud er 5.331 kr., mens den for dagtilbud er 1.387 kr. De gennemsnitstakster, der ligger over den samlede gennemsnitstakst for døgntilbud, er 7.690 kr. per døgn for målgruppen socialt truede børn og unge samt 5.587 kr. per døgn for målgruppen udviklingshæmmede.

De samlede årlige omkostninger til særydelserne i 2010 var 290.777.463 kr. fordelt på 273.408.302 kr. til døgntilbud og 17.369.161 kr. til dagtilbud. Målgruppen udviklingshæmmede står for 50 % af omkostningerne med 145.167.929 kr. fordelt på 135.444.270 kr. på døgntilbud og 7.723.659 på dagtilbud.

Med hensyn til varigheden af ydelserne viser ovenstående tabel, at særydelser til børn og unge generelt er kortere end til voksne. Dette gælder både for socialt truede og for handicappede børn og unge og både for dag- og døgntilbud.

Tabel 2.4 viser desuden, at varigheden på enkeltmandsprojekter er længere end ved særforanstaltninger ved døgntilbud, hvorimod det modsatte er gældende ved dagtilbud. Indenfor dagtilbud findes der kun 1 enkeltmandsprojekt, og der kan derfor ikke drages nogen generelle konklusioner.

2.4. Særydelser med en årlig omkostning over 3 mio. kr.

Der har i 2010 eksisteret 15 særydelser under rammeaftalen med en årstakst på over 3 mio. kr. heraf 10 enkeltmandsprojekter og 5 særforanstaltninger. De 15 ydelser svarer til 14,32 helårspladser heraf svarer særforanstaltningerne til 5 helårspladser og enkeltmandsprojekterne svarer til 9,3 helårspladser. Tabel 2.5 viser fordelingen mellem udbydere og målgrupper.

Tabel 2.5: Antal særydelser i 2010 med årlig omkostning over 3. mio. kr. fordelt på udbydere og målgruppe

Antal særydelser i 2010 med årlig omk. over 3. mio. T: Total S: Særforanstaltning E: Enkeltmandsprojekt	I alt		Udviklingshæmmede		Senhjerneskadede		Personer med udviklingsforstyrrelser		Sindslidende		Handicappede børn og unge		Socialt truede (adfærdsvanskelige) børn og unge		Voksne med fysiske eller psykiske handicap der modtager undervisning *	
	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser
I alt	15	14,32	6	6	1	1	1	1	1	1	1	0,75	2	1,62	3	2,94
Assens	1	1	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Billund	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Esbjerg	2	2	2	2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Fredericia	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Faaborg-Midtfyn	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Kolding	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Odense	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Region Sydd.	6	5,37	1	1	1	1	1	1	.	.	1	0,75	2	1,62	.	.
Svendborg	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sønderborg	1	1	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tønder	1	1	1	1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Varde	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vejen	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vejle	4	3,94	.	.	.	.	.	.	1	1	.	.	.	.	3	2,94
Aabenraa	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

* på lands- og landsdelsdækkende undervisningsinstitutioner i henhold til Lov om specialundervisning for voksne

Der tegner sig det samme generelle billede for de dyreste særydelser som for ydelserne generelt, at Region Syddanmark er den største udbydere med 5,37 helårspladser, og at udviklingshæmmede er den største målgruppe.

3. Enkeltmandsprojekter og særforanstaltninger under rammeaftalen i Syddanmark i 2011

3.1. Opsummering af analysens konklusioner

Følgende er en analyse af samtlige enkeltmandsprojekter og særforanstaltninger (herefter: særydelser), der har eksisteret i Syddanmark under rammeaftalen i 2011.

- Der har i 2011 været 191,2 helårspladser for særforanstaltningerne og 38,4 helårspladser for enkeltmandsprojekterne. Det svarer til 2,4 % af det samlede pladstal indenfor rammeaftalen. Der har været 288 særforanstaltninger og 62 enkeltmandsprojekter.
- Fire udbydere står for 75,6 % af ydelserne opgjort i helårspladser. Disse er Region Syddanmark, Esbjerg og Vejle og Odense.
- Særydelsernes gennemsnitlige varighed i 2011 er ca. 240 dage, hvilket svarer til ca. 8 måneder
- De samlede omkostninger til særforanstaltninger (inkl. den ordinære grundtakst) og enkeltmandsprojekter i 2011 var i alt ca. 334,4 mio. kr. svarende til ca. 10 % af de samlede budgetterede omkostninger på rammeaftaleområdet.
- Målgruppen udviklingshæmmede står for 48 % af helårspladserne og 45 % af omkostningerne
- Der har i 2011 været 7 særforanstaltninger og 6 enkeltmandsprojekter med en samlet årlig omkostning på over 3 mio. kr., disse svarer til 12,66 helårspladser

Analysen omhandler de særydelser, der er udbudt i Syddanmark. Nogle af særydelserne i analysen kan således være købt af kommuner fra andre steder i landet, ligesom de syddanske kommuner kan have købt særydelser af udbydere udenfor Syddanmark.

Særydelserne er defineret på følgende måde:

- En særforanstaltning er en foranstaltning, som etableres i en eksisterende plads, men til en særlig takst, der afviger fra den godkendte takst for pladsen. Ved ophør af en særforanstaltning kan pladsen benyttes af en ny borger til almindelig takst.
- Et enkeltmandsprojekt er en foranstaltning, hvor der oprettes en ny plads udover de godkendte pladser og til en særlig takst. Pladsen der er knyttet til et enkeltmandsprojekt bortfalder, når enkeltmandsprojektet ophører.

De enkelte udbydere har selv vurderet, hvorvidt særydelsen ud fra ovenstående definitioner kan karakteriseres som en særforanstaltning eller et enkeltmandsprojekt.

3.2. Antal særforanstaltninger og enkeltmandprojekter fordelt på udbydere og målgruppe

Alle kommuner samt regionen i Syddanmark har indberettet hvilke særydelser, der har eksisteret i 2011 under rammeaftalen. Ud af de 22 kommuner og regionen i Syddanmark er der 7, der ikke har udbudt særydelser i 2011. Disse er Fanø Kommune, Kerteminde Kommune, Langeland Kommune, Middelfart Kommune, Nordfyn Kommune, Nyborg Kommune og Ærø Kommune.

Hos de øvrige 16 udbydere har der i alt været udbudt 288 særforanstaltninger og 62 enkeltmandsprojekter i løbet af 2011.⁹ Heraf er de 281 på døgntilbud og de 69 på dagtilbud. Region Syddanmark er den udbyder, der har haft flest særydelser i 2011. Region Syddanmark har i 2011 udbudt 144 særforanstaltninger og 17 enkeltmandsprojekter svarende til 46 % af det samlede antal særydelser. Herefter er de udbydere med flest særydelser Esbjerg med 14 % og Vejle med 15 % af særydelserne.

Særydelserne er fordelt på 8 målgrupper, som vist i tabellen nedenfor¹⁰. Langt den største målgruppe indenfor særydelserne er udviklingshæmmede. 158 af de 350 særydelser er til denne gruppe, hvilket svarer til 47 % af særforanstaltningerne og 35 % af enkeltmandsprojekterne. Nedenstående tabel viser, hvordan antallet af særforanstaltninger og enkeltmandsprojekter er fordelt mellem udbydere og målgrupper.

---

⁹ Hvis en særydelses takst er ændret én gang i løbet af året ved en genforhandling, vil den tælle som to ydelser i denne opgørelse.

¹⁰ Der er i 2011 ingen særydelser indenfor målgrupperne: fysisk handicappede, hjemløse og personer med sociale problemer, voldsramte kvinder, personer med misbrug, hjælpemiddelområdet, specialpædagogisk bistand til børn på lands- og landsdelsdækkende undervisningsinstitutioner, som endnu ikke har påbegyndt skolegangen, Personer med fysiske eller psykiske handicap, som har tale-, høre- eller synsvanskeligheder, der modtager undervisning i henhold til Lov om specialundervisning for voksne § 1, stk. 3 og Andet på det sociale område.

Tabel 3.1: Antal særydelser i 2011 fordelt på udbyder og målgruppe

Antal særydelser i 2011 T: Total S: Særforanstaltning E: Enkeltmandsprojekt	I alt			Udviklingshæmmede			Senhjerneskadede			Personer med udviklingsforstyrrelser			Sindslidende			Handicappede børn og unge			Socialt truede (adfærdsvanskelige) børn og unge			Voksne med fysiske eller psykiske handicap der modtager undervisning *			Specialundervisning af børn og unge under 18 år*		
	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E
I alt	350	288	62	158	136	22	26	22	4	19	19	-	40	25	15	25	23	2	38	19	19	39	39	-	5	5	-
Assens	7	7	-	7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Billund	6	3	3	6	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Esbjerg	50	26	24	30	23	7	3	-	3	-	-	-	14	-	14	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredericia	2	2	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Faaborg- Midtfyn	8	8	-	7	7	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haderslev	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolding	8	7	1	8	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odense	19	18	1	10	10	-	-	-	-	7	7	-	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Region Sydd.	161	144	17	69	65	4	18	18	-	10	10	-	17	17	-	18	16	2	24	13	11	-	-	-	5	5	-
Svendborg	8	8	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sønderborg	5	4	1	2	1	1	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tønder	7	6	1	5	4	1	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varde	6	4	2	1	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vejen	4	1	3	4	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vejle	53	45	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14	6	8	39	39	-	-	-	-
Aabenraa	5	5	-	2	2	-	1	1	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

*på lands- og landsdelsdækkende undervisningsinstitutioner

Varigheden i 2011 af særydelserne varierer fra 2 dage til hele året med en gennemsnitsvarighed på 239,5 dage svarende til ca. 8 måneder. Nedenfor er antallet af særydelser opgjort i helårspladser. Tabellen er bygget op ligesom den ovenfor.

Tabel 3.2: Antal særydelser i 2011 fordelt på udbyder og målgruppe i helårspladser

Antal særydelser i 2011 T: Total S: Særforanstaltning E: Enkeltmandsprojekt	I alt			Udviklingshæmmede			Senhjerne-skadede			Personer med udviklingsforstyrrelser			Sindslidende			Handicappede børn og unge			Socialt truede (adfærdsvanskelige) børn og unge			Voksne med fysiske eller psykiske handicap der modtager undervisning*			Specialundervisning af børn og unge under 18 år*		
	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E	T	S	E
I alt	229,7	191,2	38,4	111,2	94,8	16,3	20,1	16,9	3,2	15,2	15,2	-	23,0	15,2	7,8	10,9	9,2	1,7	14,8	5,4	9,3	32,2	32,2	-	2,4	2,4	-
Assens	3,4	3,4	-	3,4	3,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Billund	5,2	2,2	3,0	5,2	2,2	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Esbjerg	34,4	20,8	13,7	23,4	18,7	4,7	2,2	-	2,2	-	-	-	6,8	-	6,8	2,0	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredericia	2,0	2,0	-	2,0	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Faaborg- Midtfyn	8,0	8,0	-	7,0	7,0	-	-	-	-	-	-	-	1,0	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haderslev	0,2	-	0,2	0,2	-	0,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolding	7,0	6,0	1,0	7,0	6,0	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odense	17,6	16,6	1,0	10,0	10,0	-	-	-	-	5,6	5,6	-	2,0	1,0	1,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Region Sydd.	85,7	76,2	9,5	37,3	35,3	2,0	12,9	12,9	-	7,6	7,6	-	9,0	9,0	-	5,6	3,8	1,7	11,1	5,3	5,8	-	-	-	2,4	2,4	-
Svendborg	6,9	6,9	-	3,2	3,2	-	-	-	-	-	-	-	3,6	3,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sønderborg	5,0	4,0	1,0	2,0	1,0	1,0	3,0	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tønder	4,6	3,6	1,0	4,0	3,0	1,0	-	-	-	-	-	-	0,6	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varde	4,8	3,3	1,5	0,5	-	0,5	1,0	-	1,0	-	-	-	-	-	-	3,3	3,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vejen	4,0	1,0	3,0	4,0	1,0	3,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vejle	35,8	32,2	3,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,6	0,1	3,6	32,2	32,2	-	-	-	-
Aabenraa	5,0	5,0	-	2,0	2,0	-	1,0	1,0	-	2,0	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

*på lands- og landsdelsdækkende undervisningsinstitutioner

Tabel 3.2 viser, at de 350 særydelser svarer til 229,7 helårspladser, heraf er 183,4 døgnpladser mens 46,3 er dagpladser. De 288 særforanstaltninger svarer til 191,2 helårspladser og de 62 enkeltmandsprojekter svarer til 38,4 helårspladser. Fordelingen mellem særforanstaltninger og enkeltmandsprojekter er således stort set identisk uanset om særydelserne opgøres i antal ydelser eller i helårspladser.

Udviklingshæmmede udgør også i helårspladser langt den største målgruppe, og andelen af særydelser til denne målgruppe er fra tabel 3.1 til tabel 3.2 steget fra 45 % til 48 %, hvilket vil sige, at disse ydelser har en længere varighed end gennemsnittet. Der er størst forskel mellem opgørelsen i antal særydelser og opgørelsen i helårspladser blandt særydelserne til socialt truede børn og unge. Her har der i alt været 38 særydelser i 2011, men det svarer kun til 14,8 helårspladser, da varigheden for disse ydelser er væsentlig kortere end gennemsnittet.

Tabel 3.3: Udbydernes andel af særydelserne i helårspladser set i forhold til det samlede antal pladser indenfor rammeaftalens område

2011	Særydelser i helårspladser	Alle pladser (inkl. ordinære) ¹¹	Andelen af det samlede antal særydelser i helårspladser	Andelen af det samlede antal pladser (inkl. de ordinære).	Særydelsernes andel af det samlede antal pladser (inkl. ordinære)
I alt for de 16 udbydere	229,7	9047,6	100%	100%	2,5%
Assens	3,4	283	1,50%	3,10%	1,20%
Billund	5,2	115	2,30%	1,30%	4,50%
Esbjerg	34,4	1319	15,00%	14,60%	2,60%
Fredericia	2	433	0,90%	4,80%	0,50%
Faaborg- Midtfyn	8	284,1	3,50%	3,10%	2,80%
Haderslev	0,2	270	0,10%	3,00%	0,10%
Kolding	7	451	3,00%	5,00%	1,60%
Odense	17,6	1798,5	7,70%	19,90%	1,00%
Region Sydd.	85,7	1164,5	37,30%	12,90%	7,40%
Svendborg	6,9	571	3,00%	6,30%	1,20%
Sønderborg	5	321	2,20%	3,50%	1,60%
Tønder	4,6	363	2,00%	4,00%	1,30%
Varde	4,8	203	2,10%	2,20%	2,40%
Vejen	4	113	1,70%	1,20%	3,50%
Vejle	35,8	1089	15,60%	12,00%	3,30%
Aabenraa	5	269,5	2,20%	3,00%	1,90%

Tabel 3.2 samt tabel 3.3 viser det samme generelle billede, med Region Syddanmark som den største udbyder efterfulgt af Vejle og Esbjerg. Region Syddanmarks andel af særydelserne faldet fra en andel på 46 % ved opgørelse af antal pladser (tabel 3.1) til en andel på 37 %

¹¹ Kilde: "Analyse af udviklingen af takster og normeringer 2010 – 2011 for rammeaftalens område". Der blev i 2011 alt udbudt 9468,1 pladser inklusiv pladser i Langeland Kommune (31,0), Middelfart Kommune (265,5), Nordfyn Kommune (28,0) Nyborg Kommune (80,0) og Ærø Kommune (16,0)

ved opgørelse i helårspladser (tabel 3.2 og tabel 3.3). Esbjergs og Vejles andele er stort set uændrede. Det vil sige, at Region Syddanmarks særydelser generelt har en kortere varighed end gennemsnittet.

Tabel 3.3 viser, at de udbudte særydelser for de 16 udbydere svarer til 2,5 % af det samlede pladstal indenfor rammeaftalen. Hvis der ses på alle udbudte pladser i Syddanmark inklusiv de ordinære pladser der udbydes af de 5 kommuner, der ikke udbyder særydelser, svarer særydelserne samlede antal helårspladser til 2,4 % af det samlede pladstal indenfor rammeaftalen.

3.3. Gennemsnitstakst, varighed og omkostning per år opdelt på målgruppe

Nedenfor er en oversigt opdelt på målgrupper over antallet af særydelser, deres gennemsnitlige varighed, antallet opgjort i helårspladser, gennemsnitstaksten samt omkostningerne til målgruppen per år i kr.

Tabel 3.4: Særydelser i 2011 opdelt på døgntilbud og dagtilbud

2011	Døgn tilbud					Dagtilbud				
	Antal	Varighed af året i pct.	Helårspladser	Gennemsnitstakst	Omk. Pr. år	Antal	Varighed af året i pct.	Helårspladser	Gennemsnitstakst	Omk. Pr. år
Særydelser i alt	281	65,3%	183,4	5.097	303.845.125	69	67,1%	46,3	2.068	30.563.497
Særforanstaltninger	229	65,5%	150,0	4889,0	234.028.893	59	69,9%	41,3	1.290	19.594.554
Enkeltmandsforanstaltninger	52	64,2%	33,4	6.013	69.816.232	10	50,6%	5,1	6.661	10.968.943
Udviklingshæmmede	113	72,2%	81,6	4.688	136.671.152	45	65,8%	29,6	1.194	12.718.891
Sindslidende	39	56,5%	22,0	3.263	27.775.688	1	100,0%	1,0	685	250.025
Senhjerneskadede	24	77,0%	18,5	4.949	31.797.709	2	80,0%	1,6	1.738	1.042.659
Socialt truede (adfærdsvanskelige) børn og unge	28	36,3%	10,2	11.939	26.712.003	10	45,9%	4,6	6.893	11.285.459
Handicappede børn og unge	25	43,7%	10,9	4.481	20.049.081	-	-	-	-	-
Personer med udviklingsforstyrrelser	16	76,2%	12,2	4.431	20.364.594	3	100,0%	3,0	1.768	1.936.325
Specialundervisning af børn og unge under 18 år *	5	47,1%	2,4	3.544	3.018.961	-	-	-	-	-
Voksne med fysiske eller psykiske handicap der modtager undervisning	31	82,8%	25,7	3.922	37.455.937	8	81,4%	6,5	1.324	3.330.138

*på lands- og landsdelsdækkende undervisningsinstitutioner

Den samlede gennemsnitstakst for døgntilbud er 5.097 kr. Den gennemsnitstakst, der ligger over den samlede gennemsnitstakst for døgn-tilbud, er 11.939 kr. per døgn for målgruppen socialt truede (adfærdsvanskelige) børn og unge.

Den samlede gennemsnitstakst for dagtilbud er 2.068 kr. Den gennemsnitstakst, der ligger over den samlede gennemsnitstakst for dagtilbud, er 6.893 kr. per dag for målgruppen socialt truede (adfærdsvanskelige) børn og unge.

De samlede årlige omkostninger til særydelserne i 2011 var 334,4 mio. kr. fordelt på 303,8 mio. kr. til døgntilbud og 30,6 mio. kr. til dagtilbud. 334,4 mio. kr. svarer til ca. 10 % af de samlede budgetterede omkostninger indenfor rammeaftaleområdet. Målgruppen udviklingshæmmede står for 45 % af omkostningerne med 149,4 mio. kr. fordelt på ca. 136,7 mio. kr. på døgntilbud og ca. 12,7 mio. kr. på dagtilbud.

Med hensyn til varigheden af ydelserne viser tabel 3.4, at særydelser til børn og unge generelt er kortere end til voksne. Dette gælder både for socialt truede (adfærdsvanskelige) børn og unge og for handicappede børn og unge og både for dag- og døgntilbud.

3.4. Særydelser med en samlet omkostning over 3 mio. kr.

Der har i 2011 eksisteret 13 særydelser under rammeaftalen med en samlet omkostning på over 3 mio. kr. heraf er 7 særforanstaltninger og 6 er enkeltmandsprojekter. De 13 ydelser svarer til 12,66 helårspladser heraf svarer særforanstaltningerne til 6,66 helårspladser og enkeltmandsprojekterne svarer til 6 helårspladser. Tabel 3.5 viser fordelingen mellem udbydere og målgrupper på antal pladser samt antal helårspladser.

Tabel 3.5: Antal særydelser i 2011 med årlig omkostning over 3. mio. kr. fordelt på udbyder og målgruppe

Antal særydelser i 2011 med årlig omkostning på over 3. mio. kr.	I alt		Udviklingshæmmede		Senhjerneskadede		Personer med udviklingsforstyrrelser		Sindslidende		Handicappede børn og unge		Socialt truede (adfærdsvanskelige) børn og unge		Voksne med fysiske eller psykiske handicap der modtager undervisning *	
	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser	Antal	Helårspladser
I alt	13,00	12,66	3,00	3,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,92	1,00	1,00	2,00	1,74	4,00	4,00
Assens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Billund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Esbjerg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredericia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Faaborg-Midtfyn	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haderslev	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kolding	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odense	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Region Sydd.	7,00	6,66	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,92	1,00	1,00	2,00	1,74	-	-
Svendborg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sønderborg	1,00	1,00	1,00	1,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tønder	1,00	1,00	1,00	1,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Varde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vejen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vejle	4,00	4,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,00	4,00
Aabenraa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabellen viser, at Region Syddanmark er den største udbyder med 6,66 helårspladser. Den målgruppe, hvor der er flest særydelser med en samlet omkostning over 3 mio. kr. er "Voksne med fysiske eller psykiske handicap der modtager undervisning på lands- og landsdelsdækkende undervisningsinstitutioner.